

Sygn. akt: **WO -115/18**

ORZECZENIE

z dnia 23 października 2018 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

S WSD Krzysztof Górecki

S WSD Wojciech Płóciennik

S WSD Karolina Szał /sprawozdawca/

Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Michała Jasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 października 2018 r. sprawy radcy prawnego N. G.

obwinionego o czyny z art. 6, art. 12, art.44, i art. 62 ust 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania pokrzywdzonego J. J. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt Do 13/18

orzeka

I.

zmienić orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt Do 13/18 w pkt. I zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że przed słowami: „art. 6 i art. 44 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego” dodaj e się „ art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z”

II.

zmienić orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt Do 13/18 w pkt. II zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że przed słowami: „art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.

w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego” dodaje się „ art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z”

III.

zmienić orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt Do 13/18 w pkt. III zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że przed słowami: „46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców

Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego” dodaje się „ art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z”

IV.

w pozostałym zakresie utrzymać w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt Do 13/18,

V.

koszty postępowania odwoławczego w kwocie 1.200,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście) zł ponosi Krajowa Izba Radców Prawnych w Warszawie

WO -115/18

UZASADNIENIE

Radca Prawny N. G. został obwiniony o to że:

1.

wiosną 2015 r. przyjął od pokrzywdzonego zlecenie poprowadzenia sprawy z powództwa A. W. przeciwko pokrzywdzonemu o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie naruszeń (art.222 § 2 k.c.), które toczyło się przed Sądem Rejonowym w Nowym Tomyślu I Wydział Cywilny pod sygnaturą akt I C 513/15, a następnie nie poinformował pokrzywdzonego o wydaniu przez Sąd niekorzystnego dla pokrzywdzonego wyroku, w wyniku czego pozbawił pokrzywdzonego możliwości zaskarżenia tego orzeczenia tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 6 i art. 44 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

2.

wiosną 2015 r. przyjął od pokrzywdzonego zlecenie poprowadzenia sprawy o odszkodowanie za zalewanie gruntów rolnych, a następnie złożył w Sądzie Rejonowym w Nowym Tomyślu I Wydział Cywilny pozew z datą 14.10.2016 r. skierowany przeciwko A. W., Gminie M. i Skarbowi Państwa - Powiat (...) o naprawienie szkody za zalewanie gruntów rolnych należących do pokrzywdzonego, który to pozew został przez Sąd zwrócony z uwagi na niezpełnienie przez obwinionego numeru PESEL powoda tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

3.

nie wydał pokrzywdzonemu na Jego wniosek dokumentacji dotyczącej sprawy wytoczonej przez A. W. przeciwko pokrzywdzonemu o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie naruszeń (art.222 § 2 k.c.) oraz dokumentów postępowań administracyjnych , które prowadziła wcześniej inna radca prawny tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze orzeczeniem z dnia 27 kwietnia 2018 r. sygn. akt Do 13/18, obwinionego radcę prawnego N. G.:

1.

uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, polegającego na tym, że wiosną 2015 r. przyjął od pokrzywdzonego zlecenie poprowadzenia sprawy z powództwa A. W. przeciwko pokrzywdzonemu o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie naruszeń (art.222 § 2 k.c.), które toczyło się przed Sądem Rejonowym w Nowym Tomyślu I Wydział Cywilny pod sygnaturą akt I C 513/15, a następnie nie poinformował pokrzywdzonego o wydaniu przez Sąd niekorzystnego dla pokrzywdzonego wyroku, w wyniku czego pozbawił pokrzywdzonego możliwości zaskarżenia tego orzeczenia tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 6 i art. 44 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i wymierzył obwinionemu karę pieniężną 4.000,00 zł,

2.

uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, polegającego na tym, że wiosną 2015 r. przyjął od pokrzywdzonego zlecenie poprowadzenia sprawy o odszkodowanie za zalewanie gruntów rolnych, a następnie złożył w Sądzie Rejonowym w Nowym Tomyślu I Wydział Cywilny pozew z datą 14.10.2016 r. skierowany przeciwko A. W., Gminie M. i Skarbowi Państwa - Powiat (...) o naprawienie szkody za zalewanie gruntów rolnych należących do pokrzywdzonego, który to pozew został przez Sąd zwrócony z uwagi na nieuzupełnienie przez obwinionego numeru PESEL powoda tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i wymierzył obwinionemu karę pieniężną 2.500,00 zł,

3.

uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, polegającego na tym, że nie wydał pokrzywdzonemu na Jego wniosek dokumentacji dotyczącej sprawy wytoczonej przez A. W. przeciwko pokrzywdzonemu o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zaniechanie naruszeń (art.222 § 2 k.c.) oraz dokumentów postępowań administracyjnych, które prowadziła wcześniej inna radca prawny tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22

listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i wymierzył obwinionemu karę nagany

4.

na podstawie art. 65¹ ust.1 ustawy z dnia 6.07.1982 o radcach prawnych połączył kary wskazane w ust. 1 i 2 i wymierzył obwinionemu karę łączną w wysokości 4.000,00 zł

5.

zasądził od obwinionego N. G. koszty postępowania w kwocie 1.200,00 zł na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze.

Od orzeczenia odwołał się pokrzywdzony, zaskarżając je w całości i wnosząc o zmianę orzeczenia w ten sposób, że:

- wymierzona kara łączna wyniesie nie mniej niż 10.000,00 zł
- obwiniony zostanie zobowiązany do wydania pełnej dokumentacji, którą mu pokrzywdzony przekazał

obwiniony zapłaci na rzecz pokrzywdzonego zadośćuczynienie w wysokości 5.000,00 zł ewentualnie wniósł o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Nadto wniósł o obciążenia obwinionego kosztami postępowania

Uzasadniając odwołanie obwiniony podniósł, iż kara łączna jest znacząco zaniżona. Wskazał, iż obwiniony nie poinformował go o wydaniu przez Sąd niekorzystnego dla niego wyroku, w wyniku czego pozbawił pokrzywdzonego

możliwości zaskarżenia tego orzeczenia, następnie w sprawie o odszkodowanie za zalewanie gruntów rolnych - pozew z winy obwinionego został zwrócony. Nadto podniósł, iż obwiniony w ogólnie nie zajmował się zleconą sprawą m.in. nie poinformował go również o opinii biegłego geodety w prowadzonej sprawie, nie wezwał również biegłego na rozprawę. Nadto nie zwrócił mu wszystkich dokumentów.

W ocenie pokrzywdzonego wymierzona kwota jest karą symboliczną i dlatego wnosi o zmianę wyroku.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozstrzygając sprawę zważył co następuje:

W pierwszej kolejności Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podtrzymuje ustalenia faktyczne poczynione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Zielonej Górze.

Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy o radcach prawnych stosowane w związku z przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych. Na podstawie art. 74¹ pkt 1 i pkt 2 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziałów I-III Kodeksu karnego. W myśl art. 437 § 1 k.p.k. po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Zgodnie z art.

§ 2 k.p.k. sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Na podstawie art.

437

pkt 2 k.p.k. orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia obrazy przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia. Jest to tzw. względna przyczyna odwoławcza.

438

Odwołanie pokrzywdzonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnośnie zarzutów przedstawionych przez pokrzywdzonego w odwołaniu Wyższy Sąd

Dyscyplinarny wskazuje:

Odwołanie pokrzywdzonego sprowadzało się do trzech zasadniczych żądań tj.; wymierzenie wyższej kary łączna - nie mniejszej niż 10.000,00 zł

zobowiązanie obwinionego do wydania pełnej dokumentacji, którą mu pokrzywdzony przekazał

zobowiązanie obwinionego do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego zadośćuczynienie w wysokości 5.000,00 zł

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zgodnie z katalogiem kar określonym w art. 65 ustawy o radcach prawnych (Dz. U. 2017.1870 t. j. z dnia 2017.10.09) karami dyscyplinarnymi są:

1)

upomnienie;

2)

nagana;

3)

kara pieniężna;

4)

zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas od trzech miesięcy do pięciu lat, a w stosunku do aplikantów radcowskich - zawieszenie w prawach aplikanta na czas od jednego roku do trzech lat;

5)

pozbawienie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, a w stosunku do aplikantów radcowskich - wydalenie z aplikacji.

Obok kary nagany i kary pieniężnej można orzec dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od roku do pięciu lat, zaś obok kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego orzeka się dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od lat dwóch do lat dziesięciu.

Rzeczona ustawa przewiduje nadto, iż obok kary dyscyplinarnej można orzec dodatkowo obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego lub podanie treści orzeczenia do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe ze względu na okoliczności sprawy, o ile nie narusza to interesu pokrzywdzonego.

W w/w katalogu kar nie ma natomiast kar które żąda pokrzywdzony tj. zobowiązanie obwinionego do wydania pełnej dokumentacji, którą mu pokrzywdzony przekazał czy zobowiązanie obwinionego do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego zadośćuczynienie w wysokości 5.000,00 zł.

Jak zatem słusznie przyjmuje się w orzecznictwie przedmiotem postępowania dyscyplinarnego nie jest osądzenie czy obwiniony radca prawny naraził pokrzywdzonego na ewentualne szkody materialne (w sensie osądzenie ewentualnej odpowiedzialności cywilnej za nienależyte wykonanie zobowiązania i nałożenie kary, np. w formie odszkodowania) lecz wyjaśnienie czy radca prawny popełnił zarzucane przewinienie dyscyplinarne, a więc czy naruszył obowiązki określone w ustawie o radcach prawnych, a także obowiązujące go przepisy korporacyjne KERP. (Orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 14 marca 2016 r, sygn. akt WO-92/15).

Dlatego też nie ma możliwości zasądzenia kar wskazanych w odwołaniu przez pokrzywdzonego.

Jedynie na marginesie należy wskazać, że delikt polegający na niedokonaniu zwrotu dokumentów klienta został co prawda osądzony i ukarany w niniejszej sprawie, jednak w przypadku dalszego niespełniania przez obwinionego obowiązku wynikającego z art. 46 KERP może stanowić kolejne przewinienie dyscyplinarne.

Odnośnie zaś zarzutu rażącej niewspółmierności wymiaru kary łącznej Wyższy Sąd Dyscyplinarny również uznał w/w zarzut za niezasadny.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym nie każda wadliwość rozstrzygnięcia o wymiarze kary może stanowić usprawiedliwioną podstawę odwoławczą, lecz jedynie jej kwalifikowana postać, wyrażająca się orzeczeniem kary "rażąco" niewspółmiernej. Przez rażąco niewspółmierność kary rozumieć należy różnicę między karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw sadowego wymiaru kary. Chodzi tu o różnicę tak oczywistą, że prowadzącą do niedającej się zaakceptować nieproporcjonalności kary orzeczonej w stosunku do kary sprawiedliwej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2006 r., (...) 28/06, LEX nr 568924). (postanowienie sądu najwyższego z dnia 27 lipca 2016r., (...) 18/16)

Tymczasem w niniejszej sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie zaobserwował żadnej wadliwości w ustaleniu wymiaru kary. Ponownie zaś podkreślić należy, iż w świetle ugruntowanego orzecznictwa sądowego za represję rażąco niewspółmierną uznaje się taką karę, która - pomijając dyrektywy wymiaru kary – w sposób istotny lub wręcz drastyczny odbiega od tej, jaką należałoby wymierzyć przy uwzględnieniu okoliczności przedmiotowych charakteryzujących czyn przypisany sprawcy deliktu oraz podmiotowych – związanych z jego osobą. Na gruncie art. 438pkt 4 k.p.k. nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, że karę dotychczas wymierzona można byłoby określić - również w odbiorze zewnętrznym - jako rażąco niewspółmierną, tzn. niewspółmierną w stopniu nie pozwalającym na jej akceptację. (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2016r., (...) 76/15).

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego jednakże wymierzona łączna kara pieniężna w wysokości 4000,00 zł jak i kara nagany są adekwatne w stosunku do wagi i społecznej szkodliwości popełnionych czynów.

Zgodnie zaś z 65¹ ust. 2 ustawy o radcach prawnych przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar ani nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł więc karę łączną zgodnie i prawidłowo uwzględniając wszystkie okoliczności sprawy.

Ponadto wskazać należy, iż Wyższy Sąd Dyscyplinarny powołując się na art. 455 k.p.k. w zw. z art.741 ustawy o radcach prawnych poprawił błędną kwalifikację czynów tj:

I zmienił orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt DO 13/18 w pkt. I zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że przed słowami: „art. 6 i art. 44 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego” dodaj e się „art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z.”

II zmienił orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt DO 13/18 w pkt. II zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że przed słowami: „art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego” dodaje się „art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z.”

III zmienił orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt DO 13/18 w pkt. III zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że przed słowami: „46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wprowadzonego uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego” dodaje się „art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z.”

Sąd I instancji pominął bowiem przepisy rangi ustawowej. Poprawienie błędnej kwalifikacji prawnej nie zmieniło ustaleń faktycznych i nastąpiło niezależnie od granic zaskarżenia podniesionych zarzutów.

Z przepisu art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych wynika, że w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony; w pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych. Tym samym w efekcie zapadłego rozstrzygnięcia odwoławczego koszty postępowania odwoławczego w kwocie 1.200,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc dwieście złotych) ponosi Krajowa Izba Radców Prawnych w Warszawie.

Teza: rażąca niewspółmierność kary dyscyplinarnej

W świetle ugruntowanego orzecznictwa sądowego za represję rażąco niewspółmierną uznaje się taką karę, która w sposób istotny lub wręcz drastyczny odbiega od tej, jaką należałoby wymierzyć przy uwzględnieniu okoliczności przedmiotowych charakteryzujących czyn przypisany sprawcy deliktu oraz podmiotowych, związanych z jego osobą.